

«Τρωάς» -

Η Τραγωδία της Ιστορίας και το Σώμα του Ηθοποιού

«Τι είναι λοιπόν τα βιώματά μας; Πολύ περισσότερο αυτό που εμείς βάζουμε μέσα τους, παρά αυτό που έχουν ήδη μέσα τους. Η μήπως θα πρέπει να πούμε: μέσα τους δεν έχουν τίποτα! Το να βιώνεις είναι να επινοείς!».

Φρ. Νίτσε

«Χαραυγή»

Στο «Τρωάς» ζούμε τον ξεριζωμό και την απώλεια. Κάθε οικείος χωρόχρονος, κάθε αγαπημένο πρόσωπο, βρίσκονται κάτω απ' τα ερείπια ενός κατεστραμμένου τοπίου. Ο πόλεμος «πατήρ πάντων» (Ηράκλειτος), δεν τελειώνει ποτέ. Σ' αυτό το μη-τέλος του πολέμου αντανακλάται η τερατώδης διάσταση της ανθρώπινης φύσης. Ο αέναος πόλεμος καταργεί τον Άλλον, τον οποιονδήποτε άλλο. Το «Τρωάς» παίζεται στον προθάλαμο του θανάτου. Τα πρόσωπα είναι ζωντανοί-νεκροί του Κάτω Κόσμου. Βλέπουμε ή και ακούμε την «ηχώ αυτών που έχουν πια σιωπήσει», γιατί... «ακόμη και οι νεκροί δεν θα είναι ασφαλείς απ' τον εχθρό, εάν αυτός νικήσει! Κι ο εχθρός αυτός δεν έχει πάψει να νικά» (Βάλτερ Μπένγιαμιν).

Τι θέλουν οι νεκροζώντανοι του Άδη και κυκλοφορούν ανάμεσά μας; Η πολεμική ιαχή των Καταπιεσμένων και πρόσκαιρα ηττημένων δεν λέει να σωπάσει. Ας μην το ξεχνάμε: «Η εξέγερση των νεκρών θα είναι ο πόλεμος των τοπίων» (Χάινερ Μύλλερ).

Ιστορία – Ύπαρξη – Θέατρο

Στο «Τρωάς» το συνεχές της ιστορίας ανατινάζεται και ο χωρόχρονος του θεάτρου γίνεται ο τόπος όπου το ιστορικό τραύμα εκφράζεται μέσα από το δράμα του ίδιου του ηθοποιού. Ύπαρξη και Ιστορία συναντιούνται και συγκρούονται πάνω και μέσα στο Σώμα του ηθοποιού, του δρώντος προσώπου. Το σώμα του γίνεται ο τόπος εγγραφής του ιστορικού τραύματος. Η πολιτική και η οντολογική διάσταση του θεάτρου αλληλοδιαπλέκονται και αλληλεπιδρούν. Δεν χρειάζεται να ερμηνεύσουμε το κείμενο, να το εκλογικεύσουμε εξηγώντας το. Ας το αφήσουμε να μας μιλήσει και να το ακούσουμε όσο περισσότερο γίνεται.

Ο Άδης και τα πρόσωπα του δράματος

Τα πρόσωπα των ζωντανών – νεκρών επιτίθενται στον ηθοποιό και τον τρελαίνουν, τον αιφνιδιάζουν. Σαν να τους περίμενε από πάντα, ώστε μέσω αυτών, μέσα από τη μάσκα του καθενός, να μας αποκαλύψει τον ίδιο του τον εαυτό, το προσωπικό του δράμα. Γι' αυτό επιλέγει το θέατρο. Στη Νέκυια του θεάτρου, ο ηθοποιός γίνεται ο ζωντανός αγωγός των προσώπων που ενδοβάλλει και υποδύεται, ώσπου τα όρια προσώπου-ρόλου-ηθοποιού να χαθούν εντελώς. Η δράση βρίσκεται πέρα από το εδώ-και-τώρα, πέρα από τον δυναμισμό και την αμεσότητα του παρόντος. Κινούμαστε πάνω σε τεντωμένο σκοινί, στο λεπτό όριο μεταξύ ζωής και θανάτου, στην γκριζα ζώνη μεταξύ πραγματικότητας και ονείρου, παλινοστούντες του Εαυτού, τη στιγμή που η ζωή εξεγείρεται εναντίον κάθε μορφής θανάτου, στο διάμεσο χρόνο που ο θάνατος εγκυμονεί την ίδια τη ζωή.

Σάββας Στρούμος